

2. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 5.04.2007 р. // Відомості Верховної Ради України.– 2007.– №29.– Ст.389.

3. Про затвердження критеріїв оцінки ступеня ризику від провадження господарської діяльності у галузі цивільної авіації та визначення періодичності здійснення заходів державного нагляду (контролю): Постанова Кабінету Міністрів України від 8.10.2008 р. // Офіційний вісник України.– 2008.– №73.– С. 111.– Ст. 2453.

4. Транспортне право України. Підручник / Гіжевський В.К., Демський Е.Ф., Мілашевич А.В.– К: Атіка, 2010.– 200 с.

УДК: 346.1:656.7(043.2)

Пінчук О.Б.,

студентка,

Юридичний інститут

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник: Корчак Н.М., к.ю.н., доцент

СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ГАЛУЗІ АВІАЦІЇ

Серед суб'єктів господарського права найважливіше місце належить підприємству як організаційно правовій одиниці господарювання. Основним нормативним актом, що регулює господарську діяльність підприємств є Господарський кодекс України, який визначає види та організаційні форми підприємств, правила їх створення, реєстрації, реорганізації та ліквідації та здійснення ними підприємницької діяльності при переході до ринку [5]. Згідно зі ст. 62 Господарського кодексу України, підприємство – самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентними органами державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної; торговельної; іншої господарської діяльності в порядку, передбаченому цим Кодексом та іншими законами [1]. Наведені нами положення Господарського кодексу поширюються і на суб'єктів господарської діяльності в сфері авіації.

В чинному Повітряному кодексі відсутнє визначення поняття "суб'єкта господарської діяльності в галузі авіації". Проте законодавець дає визначення суб'єкта авіаційної діяльності, яким являються фізичні та юридичні особи незалежно від форми власності, відомчої

підпорядкованості, які провадять діяльність у галузі цивільної авіації [2, ст. 1].

Беручи до уваги вище викладене, можна зазначити, що правом на здійснення господарської і комерційної діяльності в галузі авіації може володіти будь-яка юридична чи фізична особа, яка займається експлуатацією, технічними обслуговуванням, ремонтом, виробництвом, розробкою та іншою діяльністю в галузі авіаційної техніки та одержала ліцензію, якщо це передбачено чинним законодавством [4].

До суб'єктів авіаційної діяльності законодавець відносить: авіаційне підприємство, аеропорт, аеродром, експлуатант, Державне підприємство обслуговування повітряного руху України "Украерорух" [3, п. 1.4.1].

Державне підприємство обслуговування повітряного руху України "Украерорух" на сьогодні діє цілком самостійно, його основними завданнями якого є: організація повітряного руху; обслуговування повітряного руху, організація і менеджмент повітряного простору й організація потоків повітряного руху в повітряному просторі ОПР України; організація радіотехнічного й електротехнічного забезпечення обслуговування повітряного руху та виконання польотів; забезпечення діяльності та розвитку підрозділів Об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху; організація аварійного сповіщення й участь у проведенні пошуково-рятувальних робіт; надання аеронавігаційної інформації користувачам повітряного простору; модернізація і розвиток аеронавігаційної системи України.

Серед суб'єктів господарювання в сфері авіації виокремлюються аеродроми та аеропорти. Відповідно до ст.1 Повітряного кодексу, аеродром – поверхня земної або водної ділянки, на якій розміщені будівлі, споруди та обладнання, яка призначена повністю або частково для вильоту, прибуття та руху по цій поверхні повітряних суден [2]. До аеродрому відноситься ділянка, де знаходиться злітно-посадкова смуга, диспетчерську службу, радіолокатори, систему злету та посадки, служби, які обслуговують повітряний рух на маршруті, засоби зв'язку, навігації, спостереження та інші.

Повітряний кодекс визначає аеропорт як комплекс споруд, призначених для приймання, відправлення повітряних суден та обслуговування повітряних перевезень, що має для цих цілей аеродром, інші наземні споруди та необхідне обладнання [2]. За своїм призначенням аеропорти поділяються на внутрішні та міжнародні. Міжнародний аеропорт повинен забезпечувати митний, прикордонний, санітарний контроль за безпекою та інші види контролю, передбачені законодавством. Аеропорт по-

винен пройти сертифікацію і реєстрацію відповідно до діючих в Україні правил. Органи державної виконавчої влади забезпечують будівництво, реконструкцію, благоустрій та експлуатацію під'їзних доріг до аеропортів, регуляторний рух пасажирського транспорту на цих дорогах, а також телефонний зв'язок між населеними пунктами і аеропортами.

Експлуатантом законодавець визначає юридичну або фізичну особа, яка експлуатує чи пропонує послуги з експлуатації повітряних суден [2, ст. 1], виокремлюючи експлуатантів аеродрому та експлуатантів аеропорту.

Відповідно до переліку авіакомпаній, які мають сертифікат експлуатанта, розміщеному на сайті Державної авіаційної служби, найбільш поширеною організаційно-правовою формою авіаційної діяльності є товариство з обмеженою відповідальністю, яких станом на 21.09.2012 року налічується 56. Іншою організаційно-правовою формою є приватне акціонерне товариство, яких налічується 11, серед яких є такі відомі авіакомпанії як "Міжнародні Авіалінії України" та "Аеросвіт". Крім того, зустрічаються і такі організаційно-правові форми як приватне підприємство, публічне авіаційне підприємство, державне авіаційне підприємство та інші.

Таким чином, суб'єктами господарської діяльності в галузі авіації є авіаційні підприємства, Державне підприємство обслуговування повітряного руху "Укрероух", аеродроми та аеропорти, експлуатанти. Всі зазначені суб'єкти виконують досить важливі щодо організації експлуатації повітряних суден, здійснення і обслуговування повітряних перевезень та використання повітряного простору України.

Література:

1. Господарський кодекс України 2 травня 2003 // Відомості Верховної Ради України.– 2003.– № 18.– Ст. 144.
2. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 №3393-17 // Голос України.– 2011.– №110.
3. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України "Про затвердження Програми контролю якості безпеки авіаційних суб'єктів" від 10.05.2007 №493/13760 // Офіційний вісник України.– 2007.– №38.
4. Корчак Н.М. Господарська діяльність у сфері використання повітряного простору України / Н.М. Корчак // Малий і середній бізнес (право, держава, економіка).– 2008.– № 1-2.– С. 192-200.
5. Жук Л.А., Гелич Ю.О. Економічні та стратегічні можливості використання та розвитку підприємств цивільної авіації / Л.А. Жук, Ю.О. Гелич //Юридичний вісник.– 2009.– № 1.– С. 4-6.

УДК 346.91(043.2)

Пономаренко Ю.В.,
студентка,

Юридичний інститут
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козирева В.П., к.ю.н. доцент

ДОСУДОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ АВІАЦІЙНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Основна мета досудового врегулювання господарських спорів – усунути або попереджати негативний вплив на виробництво з боку контрагентів суб'єкта господарювання шляхом застосування до них правових норм.

Пред'являючи претензії, один суб'єкт господарювання вказує іншому на його неправильні дії або помилки, які неправомірно зачіпають його інтереси, і вимагає їх усунення або виправлення добровільно, посилаючись при цьому на нормативний акт і фактичні обставини справи. У цьому полягає суть кожної претензії. І якщо суб'єкт господарювання задовольняє пред'явлену претензію, то відпадає потреба передавати справу для розв'язання до судових органів.

Проблемам досудового врегулювання господарських спорів приділяли увагу вчені-юристи: Беляневич В.Є., Балюк І.А., Домбровський С.Ф., Побірченко І.Г., Притика Д.М., Титов М.І., Чернадчук В.Д., Щербина В.С. та інші.

Досудове врегулювання господарських спорів є одним із спірних положень сучасного українського господарського процесу. Дискусія про необхідність існування цього інституту триває давно, що вказує на неоднозначність і складність даного питання. Цілком природно, що сторони господарського конфлікту повинні самостійно вжити всіх можливих заходів для мирного розв'язання спору, що виник, і лише потім звертатися до суду. З іншого боку, існування подібного бар'єру є, по суті, обмеженням права на судовий захист [1, с. 48].

Як зазначає Домбровський С.Ф. доцільно звернути увагу на вирішення спорів у досудовому порядку, який склався в практичній роботі юридичних та інших служб суб'єктів господарювання [2, с. 147].

У практиці претензійної роботи найчастіше пред'являються претензії, що виникають у зв'язку:

– з невиконанням або неналежним виконанням договорів перевезення, договорів оренди майна, земельних ділянок;